

Ennek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

34. szám.

Debrecen, 1928 augusztus 25.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A „Semaine Protestante 1928“,

a francia protestánsok hete ez évben nem tartott ki egy hétig, csak négy napig, május 29, 30, 31, június 1-én üléseztek Párisban az atyák. Az első két nap, mint mindig, a lelkészek belső ügyeivel (biztosítás, kölcsönös segélyezés, a lelkészegylet és lapjának ügye, lelkészek fizetése, a következő konferencia dátuma) foglalkozott. Elhangzott egy elméleti érdekű és egy, az angol szertartási könyv revíziós kísérleteiről szóló előadás. Élénk megbeszélés tárgya volt az *úrvacsora látogatottságának* kérdése. Több lelkész érdekes adatokat közölt az úrvacsorával élők számának növekedéséről. Az úrvacsorázás utáni vágyakozás erősebb kezd lenni s az úrvacsora gyakoribb kiszolgáltatásával nő a résztvevők száma. A megbeszélések során a *külön egyéni kehely kérdése* is felmerült, melynek használatát W. Monod, az egyik legtekintélyesebb lelkész s legkiválóbb ígéhirdető is helyeselte.

A május 31 délelőttje a Párizs keleti részén található ker. szeretetmunkák meglátogatásával telt el. (A „Mindenkinek otthona“, „Fiúk otthona“, „Az asszonyok palotája“, „A munkás otthona“, A „Diakonisszák háza“). A délután folyamán, az egyik bizottsági elnökség betöltése után, G. Benignus tartott előadást: A „keresztény adakozásról“. A két arculatú probléma első részében arról beszélt, hogy (1.) *miképpen kell adni* „A szentírás kötelességévé teszi a kereszténynek az úr ügye előmozdítására való adakozást. De az adás kevesek által ismert művészet; az emberek nem tudnak adni. A cselekvés első elve e tekintetben: a) körültekintéssel s helyes arány szerint; b) kellő rend és módszer szerint; előbb az egyháznak, majd a belső és külső pogányság evangelizálására, aztán a szeretetmunkák, végül más ker. tevékenységek számára; c). szeretettel.“ *Miképpen kell rábírnunk az embereket az adakozásra*, ez volt a probléma második része. „Térítsük meg a szíveket s a pénztárcák is megtérnek“. Meg kell értetni minden kereszténynek az úr dolgai iránti köteles segítséget, meg kell tanítani az adást, evégből már gyermekkorban oltjuk az emberekbe az adakozás erényét; tartsuk mindig nyilván a szükségleteket; minden tekintetben könnyítsük meg az adományok eljuttatását s minden eszközzel has-

sunk oda, hogy egy megfelelő szerv által a legapróbb részletekben is segítségére lehessünk az adni szándékozónak. De minden eszköznél fontosabb s hatásosabb a lelkeknek Isten s az ő országának szeretetére bírása. Ehhez kapcsolódott egyik ügyvéd előadása arról, hogy miként fogadhat el az egyház örökséget a jóttevőktől. Eponthoz tudni kell, hogy a francia egyházaknak, mint ilyeneknek nincs meg a jogi személyiségük s vagyonuk csak a kultusz hely és az istentisztelet biztosítására feltétlen szükséges javak mértékéig lehet. A tanácsainak lényege az, hogy alakuljanak az egyház körül birtokjogi személyiséggel bíró egyesületek. Az előadáshoz kapcsolódott még az álló és mozgóképek általi propaganda sok biztató tapasztalatot hozó kérdéséről való eszmecsere.

A június elseje teljesen a *lelkészi hivatás* kérdésének szenteltetett. Az első előadó W. Monod volt. Előadását „Az elhivatás megszületése a lélekben“ címmel tartotta meg. A francia állapotokra való rövid kitérés után megállapítja, hogy az elhivatások legnagyobb része nem a munkásosztály vagy a magasabb társadalmi osztályra esik, hanem a középosztályra. Keletkezésük történhetik *endozmózis útján*, azaz észrevétlenül történik a lelkészek fiainál; *felfedezés szerűleg* vesz róla tudomást az egyházért a különféle egyesületekben dolgozó ifjú; *toborzás által*, a felhívás, erről beszélgetésközben ébred föl a hivatásérzet; a külső látványosságok, az élet ürességének tapasztalata *ellenhatást, tiltakozást* vált ki a lélekből s a segítségkérés szüli; *kegyelemből*, a bűnbánat vagy megvilágosodás után, ébred föl az elhivatás legnemesebb faja, néha tanulmányok alatt, néha a szolgálat közben: szerencsére vannak megtérések úgy a theológián, mint a lelkészi pályán. Hogy Isten elhívása tudatos legyen, hinni kell a lelkészi szolgálat nélkülözhetetlenségében, melyet az igazgatás, specializálódás és értékek megőrzésének gondolatával is igazol az előadó. A továbbiakban a lelkészi hivatal feladatairól, kötelességeiről, tekintélyéről szól pompás gondolatfejtéssel. Azzal végzi, hogy az ilyenekről halló s magában gondolkodóba esett s a „miért ne én is!“ kérdésekkel foglalkozó ifjúban az úr lelke azt műveli, hogy azon meggyőződésé válik tépelődése: „Nem tehetek másként“.

Ezen előadás után Frantz Leenhardt beszélt „A fenyegetett hivatás” címen. Felemlíti a kedvezőtlen körülmények közül az egyház és állam szétválasztását, a lelkek mai beállítottságát, egyházaink szellemi állapotát, a keresztyén aktivitások nagy vonzó erejét, melyek a lelkipásztori hivataltól elvonják a szolgálni vágyó lelkeket, a vallásról való hibás felfogásokat. Akadály a hivatásról alkotott túl magas ideál is, mely a félénk lelkeket tartja távol. Ott vannak a pénzügyi nehézségek anyagi gondok, a tan kellő kifejtéseinek hiánya s az emiatti bizonytalanság, a sok egyház kebelében dúló pártoskodás, zavar, tehetetlenség. A lelkieket fenyegető anyagi bajok, az adófizetőkkel szembeni függőség kellemetlen helyzete, magának a hivatásnak súlyos terhei, a szellemiekben előhaladásra szükséges idő hiánya, a világi örömelek vonzóereje, a család ellenzése stb. mind akadályai, sokszor döntő akadályai a hivatásérzet felébredésének.

A küzdés módja: a félreértések eloszlatása, a szolgálat örömeinek, költészetének előtárása, az áldozatnak, mint élettörvénynek felmutatása, a hivatásérzet felébredéséért való imádkozás, aktivitásokra buzdítás, a lelkes közbenjárása adott esetekben. Egyébként máshol is vannak nehézségek. A mi dolgunk: várni az Isten országa eljövételét s engedelmeskedni az ő akaratának.

A harmadik befejező előadást G. Perlet tartotta e tárgyról „A szent szolgálatban beteljesedett elhivatás” címmel. A szent szolgálat az egyetemes papság elvén álló laikus szolgálat (szemben a „klérikus” felfogással.) A hivatás Istenhez vezet, Krisztussal kapcsol össze s mint a tanítványoké, úgy a mi szolgálatunk is a Krisztusénak meghosszabbítási vonalába esik. A lelkes a Krisztus bélyegét hordozza, a szegénység, egyszerűség, alázat bélyegét. Cserépedény, de kincseket hord az igehirdetésen, vigasztaláson, a sákramentumok kiszolgáltatásán keresztül.

„Van a szolgálatban szenvedés, vigalom stb. A kegyelem jeleinek kell vennünk ezeket, a fájdalom és ellentmondás jelei ezek, a legnagyobb öröm és a legsúlyosabb kereszt egyben. Aki fél ettől, ne jöjjön. Jézus mindenki számára tartogat töviskoronát, keserűséget, de győzelmes látomásokat is.” Az előadó Vinetnek Krisztus magasztalásáról írt fenséges soraival zárja előadását.

A harmas előadást követő megbeszélések során sok érdekes felszólalás hangzott el. Közülök Westphalét említem meg, ki szerint a tulságos kritika s analízis a hivatásérzés kialakulására legkedvezőtlenebb feltétel. „Az elhivatottság a szintézis meggyengülése miatt oly kevés.”

Az utolsó nyilvános ülés a *templomok nyitvatartása ügyével* foglalkozott. Az előadó megemlítette az eddig tett kísérleteket s azokat az okokat, melyek szükségessé teszik azt, kivált a nagyobb városokban (az áhitat lehetővé tétele, az elhagyottak, keresők, gyászban levők stb. számára igen üdvös). Ahol csak megpróbálták, mindenütt alkalmas eszköznek bizonyult az evangelizálás fokozására. A néhány éve e célból alakult bizottság több tagjának s más felszólalók eszmecseréjének hatása

alatt a gyűlés *elvben egyhangulag* hozzájárult az előadó véleményéhez.

A prot. hét első estélyén Gustav Mirabandné fogadta a konferencia tagjait; a második este evangelizáló est volt; a harmadik estén az álló és mozgóképek s az előbeszéd lemezekre vételéről szóló előadásokat hallgatta a közönség; a negyedik este az Oratoireben folyt le, hol megható tanubizonyosságok hangzottak el az Úr szolgálatának nagyságáról, szépségéről. Ez est egyben felhívás, az Úr szolgálatára hívogatás is volt. A 200 lelkeszt nélkülöző francia protestantizmus kereste az Úr leendő szolgáit... az elhívottakat, az új harcosokat...

Mikor beszélünk már mi is hasonló dolgokról?

dr. I. E.

Mennyibe kerül az egyház az amerikai protestánsoknak?

Írta: Dr. Papp Géza.

Aki ezt a címet elolvassa, valószínűleg azt gondolja magában, hogy milyen közönséges kifejezés ez, az egyházzal kapcsolatban, hogy „mennyibe kerül”. Hígyje el a szíves olvasó, hogy én jobban szerettem volna így fogalmazni meg a címet: „Mennyit áldoznak az egyházért az amerikai protestánsok?” De az „áldoznak” szót lehetetlen itt alkalmazni tárgyilagosan.

Ugyanis annak, hogy azt elmondhassuk, hogy „áldozunk”, legalább két feltétele van. Az egyik az, hogy önként, szívesen adjuk azt, amit adunk. A másik feltétel az, hogy anyagi helyzetünknek megfelelő mértékben adjunk.

Az első feltételnek az amerikai protestánsok teljesen megfelelnek. Ugyanis önként, senkitől sem kényszerítve és bizonyára szívesen adnak az egyháznak. Azonban a másik feltétel, hogy t. i. az amerikai protestánsok összesége anyagi helyzetének megfelelő mértékben adakozna az egyház céljaira, a legjobb akarattal sem állapítható meg, jóllehet, vannak közöttük sokan olyanok is, akik valóban áldoznak az egyházért anyagi erejükön felül is.

A kérdés elbirálásához ismernünk kell az amerikai protestánsok anyagi helyzetét.

Köztudomású, hogy az Egyesült-Államok népe a leggazdagabb nemzet a világon. A vagyona körülbelül 500,000,000,000 (fél trillió) dollár, az évi bevétel 100,000,000,000 dollár. Több mint 30,000 milliomosa van s ezek közül 200-nál többnek az adó alá eső évi jövedelme az egy millió dollárt meghaladja. Középarányos számítás szerint minden személyre 4215 dollár vagyon és 856 dollár évi jövedelem, minden családra 16,703 dollár vagyon és 3540 dollár évi jövedelem jut. S habár a dűsgazdagok mellett nagyon szegények is vannak az országban, a vagyon eloszlásra jellemző, hogy 1927-ben, ebben a 110,000,000 főnyi népességű országban 46,000,000 bankbetét volt elhelyezve 25,000,000,000 dollár összegben. S míg ugyanabban az évben legalább 100,000,000 dollárt költöttek rágó mézgára (chewing gumra) 1,000,000,000 dollárt csemegére és cukorkára (candyre), 2,000,000,000

dollárt színházra és mozgószínházra és 1,825,000,000 dollárt női szépítőszerekre, addig az összes protestáns egyházak és intézmények évi fenntartására 641.400.000 dollárt fordítottak. Ebből az összegből, ha az Egyesült-Államokban élő protestánsok számát 30,000,000-ra becsüljük, egy személyre évi 21 dollár 38 cent, illetve napi 5—6 cent esik. Napi 5—6 cent adomány személyenként az egyház fenntartási céljaira valóban kevés olyan országban, ahol körülbelül minden hatodik személyre, vagy minden második családra jut egy autó, és ahol minden második család saját házában lakik s a háztulajdonosok kétharmadának a háza tehermentes.

Millió és millió protestáns még 5—6 centet sem ad az egyház céljaira, viszont nagyon sokan még többet adnak. Az átlag protestánsnak azonban Amerikában az egyház 5—6 centbe kerül naponta, ami annyi, mintha napjában egyszer nyilvános telefonállomáson valakit felhív, vagy minden nap vesz egy piciny rágómérgát (chewing gumot), vagy 3 darab levélbélyeget, vagy minden második nap kifényesített a cipőjét, vagy napjában egyszer villamos vasútra ül, vagy egy héten egyszer elmegy a legelősebb mozgószínházba.*

A United Stewardskip Council az Egyesült-Államokban és Canadában élő, alább felsorolt 26 protestáns felekezetről az 1926—27. évre a következő kimutatást készítette:

Fejenkénti adományok.

Az egyház	Missziói és jótékony célra	Gyülekezeti kiadások fedezésére	Az összes célra	Az egyháztagok száma az Egyesült-Államokban és Canadában
	Dollár	Dollár	Dollár	
United Presbyterian.....	11.65	23.88	33.04	171,678
Presbyterian U. S. (S.)....	8.87	23.44	34.59	439,621
Moravian, North.....	7.18	15.75	22.93	18,029
Reformed in America ...	6.76	25.82	35.70	151,281
Baptist Convention of Ontario and Quebec ...	6.18	23.62	32.32	64,000
Baptist Union of Western Canada.....	5.58	29.22	35.93	12,905
Protestant Episcopal	5.36	31.25	38.51	1,173,679
Presbyterian, U. S. A....	5.11	24.69	35.42	1,885,727
Congregational	5.05	24.16	30.23	914,698
United Church of Canada.	4.48	17.66	—	629,549
Methodist Episcopal S. ...	4.43	8.86	16.12	2,546,300
Lutheran, Other Synods.	4.20	12.50	16.70	962,370
Evangelical Church	4.12	26.26	30.37	217,935
Lutheran Synodical Confer	3.94	15.26	19.20	836,623
United Brethren in Christ (Old Constitution)	3.89	14.95	19.34	18,054
Methodist Episkopal.....	3.74	19.53	24.48	3,953,269
United Brethren in Christ	3.66	14.01	17.99	391,114
United Lutheran.....	3.63	20.62	24.25	908,190
Church of Brethren.....	3.38	9.66	13.04	126,723
Baptist, North.....	3.15	20.20	24.85	1,391,737
Christian	3.11	10.12	14.45	99,132
Reformed, United States.	2.60	14.71	19.34	351,926
Methodist Protestant	2.24	10.80	13.04	187,371
Baptist, South	2.21	8.59	10.80	3,708,253
Evangelical Synod	1.75	20.50	23.60	248,670
Disciples of Christ	1.64	7.95	9.56	1,481,376
Átlag	3.84	16.61	21.38	22,890,210

* A nagyon érdekes számításokra csak annyit, hogy a lélekszámban bennvannak a csecsemők is,

Ebből a kimutatásból látszik, hogy Amerikában az egyházért legtöbbet áldoznak a Protestant Episcopal Church tagjai. Missziói és jótékony célra legtöbbet fordít a United Presbyterian Church. Gyülekezeti szükségletekre aránylag legtöbbet ad a Protestant Episcopal Church. Legkevesebbet költenek az egyházra a Disciples of Christ Church tagjai.

Egyébként a kimutatás sorrendje azon az alapon készült, hogy melyik egyház mennyit adott missziói és jótékony célra.

Közélet

Pataki diákok találkozása.

Ritkán kerül olyan nevezetes dátum egy ember, illetve egy család életében, mint volt augusztus hó 5-ike, vasárnap. Lány József, a beregi egyházmegye köztisztelőben álló esperese ekkor ünnepelte születésének, csarodai működésének 30 éves és lelkészi pályájának 42 éves évfordulóját; ugyanakkor volt szeretetreméltó feleségének is nevenapja. Ez a kivételes nagy alkalom még csak nőtt súlyában és emelkedett fényességében azáltal, hogy ugyanakkor gyűltek össze Csarodán, az esperes szerető házában azok a vén diákok, kik ezelőtt 42 évvel nyertek lelkészi oklevelet Sárospatakon. A szűk családi keret lassanként — szinte önmagától — mind jobban és jobban kitágult s akik ott voltunk, boldogan tapasztaltuk, hogy itt együtt ünnepelt a család, a diák-társak, az egyházmegye s a világi társadalom igen sok előkelő, vezető embere.

Az ünnepség hangulata? Minden olyan meghitt, egyszerű és közvetlen volt, hogy hangulatfestésre vállalkozni sem merek, azért csak száraz tényekkel írom le annak lefolyását.

Délelőtt 10 órakor templomba vonult az ünneplő sereg, hol Lány József esperes imádkozott s Csatary Jenő jándi lelkész prédikált magávalragadó erővel. A templomba vonuló és távozó palástos lelkészeknek, világi előkelőségeknek a levante fiú és leány csapatok állottak sorfalat.

Istentisztelet után az esperesi lakásban gyülekeztünk, hol a következő személyek és megbízottak köszöntötték a meghatódva álló ezüst hajú esperest: Dr. Kozma György főszolgabíró a járás és a vármegye, dr. Gulácsy István ny. alispán, egyházmegyei gondnok az egyházmegye, Orosz Sándor s. lelkész a presbitérium, Csörghe Zoltán főjegyző a község, egy magyar ruhás leány az iskolás növendékek nevében. Kedves volt dr. Rác Lajos sárospataki akad. közigazgató beszéde, ki az Alma Mater részéről üdvözölte a volt tanítványt és végül Szász Jenő okl. tanár köszöntése, ki az Ált. Tanítóegyesület részéről fejezte ki ragaszkodását. Az

akik sem a rágógummira nem költenek, sem moziba nem járnak. A 21 dolláros átlag, amivel egy-egy amerikai protestáns lélek járul az egyházhoz körülbelül 110 pengő. Nem keveselhetjük ezt az összeget, Magyarországon a gazdasági viszonyok különbözősége mellett sem.

Szerk.

ünnepelet minden üdvözlést külön köszönt meg, de alig tudta lecsendesíteni a jóleső boldog érzések hullámszámát akkor, mikor a presbiterek könnyes szemekkel nyújtották át ajándékukat: egy drága, aranykötéses bibliát.

Következett az ebéd. A 40 teritéket számláló, barátságos asztalok mellett külön csoportban helyezkedtek el a találkozóra összejött pataki diákok. A vendéglátó házigazda emelt elsőnek poharat, ki éltette a kormányzót s azután vendégeit üdvözölte. Majd e sorok írója köszöntötte a találkára összegyűlt vén diákokat az egyházmegye lelkészei nevében. Beszédében csodakaptárnak nevezte Patakot, mely évről-évre értékes rajokat bocsát a református egyház szolgálatára. Szavaira dr. Rác Lajos akad. igazgató adott — a kartársak részéről — fordulatot, lebilineselő választ, egyúttal jókívánságát fejezve ki a házigazda és kedves felesége iránt: egyiknek születésnapja, másiknak nevenapja alkalmával.

Később a kerti fák árnyéka alá telepedett a társaság, hol pipaszó mellett elkövetkezett a régi cimborák évődése, a szívek melegedése egy félszázados barátság tüzenél s a fák lombjai között lassan elmosódó kedves emlékek fátylai lengettek tova. Itt a vezérhangot Sebők Lajos kedves bátyánk vitte Nyiracsádról, kinek aranyos humora elfeledette, hogy ezüstös hajak, sok vihart látott atyák társaságában vagyunk.

Lelki áldásokban gazdagabb lélekkel távoztunk el, a pataki diákok is elbúcsúzkodtak, megcsókolták egymást . . . a viszontlátás reményében.

Az ünnepség színhelve? Ime lásd. Vendégváró, barátságos szobák. Öreg kényelmes bútorok, miknek társaságában azt érzed, hogy itthon vagy. A sarokban öblös pipák sorakoznak, az ablakban muskátli virág s itt is, ott is, egy elejtett rózsa. Biblia pihen a kis asztalon s ott fenn a falon, sárguló fényképek társaságában hegedük és gitár. Alattuk üldögél s elméláz a régi gazdájuk; fehér haján, jóságos arcán rögtön láthatod, hogy mindig a gondviselés árnyékában ült. Valamikor zsinóros dolmányban ott állt egy kis leány ablaka alatt s az ő szívét tolmácsolták a most hallgató muzsikák. Most? . . . Kedves, jó gyermekek, csöpp unokák csengő kacagására rezdülnek a hurok. Levendula-illat lengedez körül s valahol a másik szobában valaki halkan dúdol egy régi dalt: „Hej Istenem, az idő, hogy eljár, Cserebogár, sárga cserebogár!“

Esperes Úr! Tisztelegnek a közkatonák: éltesse sokáig az Isten! . . .

Kelemen Gyula.

Menekülés a fenyegető árnyék alól.

Egyik legutóbbi cikkecskémben eseteltem azt a szájalmas sorsot és félelmetes lelkiállapotot, amely fenyegeti a lelkészek özvegyeit és árváit, ha valami módon emberi gondoskodás is nem történik róluk.

Tudom, hogy akadtak olvasóim közt olyanok is, akik azzal vádoltak meg, hogy kis hitű vagyok

s azt mondták, hogy hát Isten — az özvegyek és árvák atyja — senki!?! . . . Hát nem igaz már, amit Jerémiásnál (XLIX. 11.) ígér: „*Hagyd el a te árvádat, én eltartom, özvegyeidet is!*“

De gondoljuk meg, hogy nem Isten kísértése-e és az ő jóságával való visszaélés-e az, ha mi kötelességünket és felelősségünket azzal igyekszünk magunkról lerázni és elhárítani, hogy „*majd eltartja őket a jó Isten!*“ . . . Igen, Isten segít az Ő gyermekein, az Ő gyermekei által! . . . Legközelebb pedig mi vagyunk hitveseinkhez és gyermekeinkhez . . . Ha most már vizsgálni próbáljuk azt, hogy közülünk egyesek mimódon igyekeznek és próbálnak menekülni a „*fenyegető árnyék alól*“, úgy találjuk, hogy némelyek beházasodnak. Legalább lesz mit aprítani a tejbe, ha szegény is az eklézsia és kicsiny is a nyugdíj. (Nem szeretném, ha bántva éreznék magokat azok, akiknek a kölcsönös szeretet mellett és azon felül Isten még vagyont is adott! . . . Nagy kegyelem ez! . . .)

Némelyek pedig, látván, hogy milyen elhagyott és utolsó állapot a szegényen és gyámoltalanul elmaradt lelkészözvegyek és árvák sorsa, neki fekszenek, míg fiatalok és míg bírják, a vagyonszerzésnek. Megvonnak maguktól minden szórakozást, minden élvezetet, minden kényelmet, csakhogy a gyermekek taníttatása mellett egy kis házikót és kertecskét is szerezhessenek! És az ilyeneket, ha különben hű sáfárai az anyaszentegyháznak, ki merné vádolni, bántani? . . . Legalább is én nem! . . . (Egészen más beszámítás alá veszem azonban azokat, akik csak magukat hízlalják, míg az anyaszentegyház szellemileg és anyagilag egyre sorvad! . . .)

Vannak, akik a fenyegető árnyékról tudomást sem vesznek. Gondtalanul és félelem nélkül élnek a társadalmi állásuknak — szerintük — megfelelő kultúreletet, amihez sokszor kevés a paróchia jövedelme. Bizony, így nem jut sem a sáfársági, sem a Hit és Szolgálat mozgalmára, sem a külmisszióra, sem az ORLE könyvkiadó alapra, sem a Kalvineumokra, sem a papnék otthonára, sem a református napilapra. És soroljam-e tovább? . . . Semmit sem adnak vissza az Istennek. Mit várhatunk?

Ismét vannak, akik teljes valóságában látják a fenyegető fekete árnyékot, tudják is, hogy mi módon lehetne menekülni alóla, áldoznak is mindent érte, alázatos, kételkedés nélküli hittel vallják, hogy minden vagyonunk s magunk is Istenéi vagyunk, bocsássuk hát az Ő rendelkezése alá az általa megmutatott célok érdekében minden tehetségünket, „de követőik nem, legfeljebb dicsérőik, helyeslőik akadnak.“ (Lásd: a Kovács J. Istvánék akcióját a papnék otthona érdekében.)

De hát ne ítéljük, hogy ne ítéltesünk, csak gondolkozzunk, hogy ha ki-kí magának, külön-külön akar fedezéket, menedéket biztosítani a fenyegető árnyék ellen, haladunk-e annyira, mintha kollektíve hordozzuk egymás terhét, nem felejtven, hogy Jézus hordozta mindnyájunkét.

Szamoskér.

Kósa Béla.

Külföld

Apró hírek a nagyvilágból.

A belga ker. missziói egyház zsinata elhatározta egy prot. árvaház, egy tanoncotthon (iparos) felállítását s a könnyebb evangelizálás céljából egy nagy sátor, vagy gyorsan lebontható és szállítható hajlék beszerzését.

Prágában e hó 24—31. között tartják azon kongresszust, mely a világunióknak egyházak általi előmozdítását célozza. A leszerelés kérdése képezi a mostani gyűlés főtárgyát, melyen részben volt, részben ma is vezető politikusok szólalnak fel. Közöttük egy katolikus is, ki nem fél a magát minden ilyen gyűléstől távontartó főhatóságától. — Ugyancsak itt tartja évi üléseit a stockholmi és lausannei konferenciák végrehajtó bizottsága is.

A keresztyénség üldözése megszűnt Chinában s a kommunista törekvések visszaszorításával a keresztyénség s az ifjúsági egyesületek munkája felelős tényezők részéről is nagy megbecsülésben részesül, mint nemzetnevelő is.

Németország elszórtágban élő protestánsai számára több helyen bevezették a rádió-istentiszteleteket. Vasárnaponként, a szomszédos gyülekezetekbe menni nem tudó öregek összegyűlnek egy nagyobb teremben. Ünneplő ruhában, zsoltárral a kezükben. Együtt énekelik az éneket a hangszórával, felállanak az ima és textus-olvasás alatt, áhitatosan figyelnek a beszédre, majd a befejező harangszó után hazavonulnak. Amit javítani kellene e szép dolgon, az, hogy előbb szólaljon a harang s a nép által kedvelt melódiákat énekeljék a felvívó készülék előtt is.

A XIV. Lajos idejében elpusztult *soumuri*-i francia ref. egyház templomába beillesztett s a tiz parancsolatot hordozó nagy kétméteres kölap viszontagságos sors után, Cesbron szenátor által újra visszakertült eredeti tulajdonosa birtokába. A szenátor levelében kijelentette, hogy „igen boldog, hogy a keresztyén testvériség eme tényében ő is részt vehetett, mely több mint kétszáz év után akarta jóvátenni a *soumuri* egyházat is megsemmisítő igazságtalanságot“.

Schweicban az aug. elseji nemzeti ünnep alkalmával szokásos nagy gyűjtést ez évben az öregek számára adják háromnegyed részben, egy-negyed részben pedig az elaggott, munkaképtelenek menhelyének támogatására.

A földrengés által sujtott „balkáni testvérek“ részére 1000 márkát küldött a „Berlin-Köln“ egyházmegye az előzőleg kifejezett részvét, rokonzás kifejezésére.

A csehszlovákiai magyar és németnyelvű evangéliumi egyházak Pozsonyban kongresszust tartottak. A jelenlevő 2000 delegátus azon kívánságát fejezte ki, hogy az iskolák szelleme keresztyén legyen. Az egyháznak nem lehet célja az iskolák feletti uralkodás, ám, amint a családban, úgy az iskolában is éreztetnie kell jótékony befolyását. A

kongresszus kívánja a minden felekezetre kiterjedő kötelező vallástanítást.

A „Hinduk szociális konferenciája“ meghívta a keresztyéneket és mohamedánokat a legkiáltóbb visszaélések közös leküzdésére. „A házasság lányoknak csak a 16. fiúknak csak 21 évtől kezdve engedtessek meg. Az özvegyek újra férjhez mehetnek. Mindkét nem egyenjogúsága ismertessék el. A többnejűséget el kell törölni a kasztrendszerrel együtt. Még a legalsóbbrendű kasztok gyermeke is járhatnak iskolákba, felvehetők a kórházakba stb. Az alkohol kérdés megoldására is a legnagyobb gondot kell fordítani“.

Korea keresi az ifjúságát nevelő, vezető keresztyén munkaerőket s nem talál eleget belőlük, annyi a szükséglet.

A hívő muzulmán Mekkába zarándoklását megkönnyítendő az egyik zarándokszállító társaság tizenkét egyenként húsz személyes repülőgépet rendelt Amerikában. A szent zarándoklás és a zöld turbán bizonyára veszt értékéből a modern újítás által.

A bádeni kormány a *Heidelbergi egyetem mellé lelkesíti állást* szervezett az egyetemi ifjúság lelki gondozására.

A többi pompás ifjúsági egyesület mellé ez évben avatták fel Prágában nagy ünnepek középette a *legszebb és legnagyobb európai ifjúsági egyesületi otthont*.

Az első tíz év sikertelen atheista programja után nagyobb erőfeszítéseket tesz a szovjet. „Atheista múzeumot nyitott Leningradon, az elsőt e nemben a földön, melyben össze van gyűjtve az Isten ellen bizonyító nagy anyaghalmoz. Az egész nap nyitott intézményben néha napi 500 személy is megfordul. A különböző istenségek tarka, különös gyűjteménye foglalja el a főhelyet (egészen Musolini-ig!) Megtalálhatók az összes népek és minden idők vallásos eszközei. Ezen vallásos egyveleg a népnek Istenben való hite megrendítését célozza, a szent könyvek és képek hiteleinek elrontása mellett. Borzalmas képeken s az inkuizició használta eszközök látásán át törekednek a lelket a vallás ellen lázítani s azt úgy beállítani, mint a föld legembertelenebb, legszörnyűségesebb dolgát. Az ablakoknál álló múzeumi örök figyelemmel kísérik a megjegyzéseket, sőt kérdéseket is intéznek a látogatókhoz s a legkisebb ürügy elég nekik az atheisia vita megindítására.

Szegény Oroszország! Bár erősebb lenne már számára az Úr szava, mint uraié!“

A római katolikus egyházban mozgalom indult meg a *munkásság megnyerése céljából*. A használt és használandó eszközök közül a legnagyobb volna egy ünnepnek, a munkások ünnepének létesítése. Ezen ünnep Krisztusnak, mint a legnagyobb, legigazabb munkásnak ünnepe volna. Ismerve a katolikus egyház nagy alkalmazkodó képességét, nem tarjuk lehetetlennek ez ünnep beállítását, csak az a kérdés, hogy ennyi elég lesz-e a munkásság megnyerésére?

(A „Semaine Religiense“ és a „Christianisme an XX-me Siécle“ alapján.) **Dr. Illyés Endre.**

Halottaink

Bogár Lajos toledói (Ohio) lelkész életének legszebb idejében 45 éves korában hirtelen elhunyt. Az amerikai magyar református egyház egyik buzgó, kiváló lekipásztora volt. Hitvesén kívül három kis árvája siratja. A megboldogult veje volt dr. Révész Kálmán püspöknek és sógora dr. Révész Imre lelkésznek.

A fájdalomban őszinte részvételt osztunk. Áldott legyen emlékezete!

Különfélék

Az előfizetési díjak beküldését kérjük. Posta takarékpénztári csekk számla 43,916.

Az erdélyi református egyházkerület református nagy hetet tart szeptember hó elején Tordán dr. Makkai Sándor püspök vezetése mellett. A naponkénti programot délelőtt biblia-tanulmányozás, imaórák, délután konferenciák, templomi estélyek töltik ki. Az előadók az erdélyi reformátusok egyházi és világi kiválóságai közül kerülnek ki.

Méntelegen az építendő református templom alapja javára augusztus hó 19-én vállasosestélyt rendeztek a hívek.

A debreceni református egyház presbyteriuma 1928 augusztus hó 22-én tartott ülésén a megüresedett tanítónői állásra Törő Katalin debreceni helyettes tanítónőt választotta meg.

A pályini református egyház 7 és fél mázsa új nagy harangjának fölavatása augusztus hó 19-én ment végbe.

A Dóczy református leánynevelőintézet millió pengős építkezése tervszerűen halad előre. A belső berendezés vállalatba adása is megtörtént és minden remény megvan arra, hogy a hatalmas új épület október hó 30-án, a kitűzött határnapon rendeltetésének átadható lesz.

Új segédlelkész Debrecenben. Dr. Baltazar Dezső püspök Szele György lelkész oldala mellé Módis László végzett hittanhallgatót rendelte segédlelkészül. Isten áldása legyen az új segédlelkész gyülekezetben lévő minden forgolódásán.

A pocsalyi református presbyterium az egyházközség tanítónői állására 38 pályázó közül Márki Etelkát, a debreceni református tanítónőképző-intézet most kitűnően képesített növendékét választotta meg.

A Magyar Statisztikai Szemle 1927. évre szóló népmozgalmi adatai szerint Csonka-Magyarországnak 8,470.789 tehát közel nyolc és félmillió

lakosa van. 214,005 elveszületés történt. A halálozások száma 146,927 volt, majdnem ezerrel több a tavalyinál. A nép szaporodás tiszta eredménye 64,378 lélek.

A Budapesten megjelenő 658 ujság közül vallásos tartalmú 46 lap. Ezek közül katolikus jellegű 23, protestáns 12, izraelita 5 és más felekezet, illetve szekta lapja 6. 36 foglalkozik tanügyi problémákkal, amivel szemben az iparral és ipari érdekekkel foglalkozik 91 lap.

Nemes adakozó. Zukor Adolf híres amerikai filmrendező 5000 dollárt adományozott a riesei református egyháznak. Ezenkívül is már sok esetben adta tanújelét annak, hogy a messze távolban sem feledkezett meg szülőfalujáról.

Lelkészválasztások. A balajti református egyház a Sajószentpéterre távozott Szigethy Ferenc utódául augusztus hó 12-én Veress Károly halogiványi lelkészt választotta meg meghívás útján lelképásztorul. A nagybozsvai református egyházközség üresedésben levő lelkészi állására Kozma Sándor rásonyi lelkészt választotta meg. Isten áldása legyen a gyülekezeten és a pásztorán egyaránt!

A Bethánia-Egylet női otthona, valamint férfi-otthona vidékről jövő átutazókat, vagy nyaralókat, úgy mint fővárosi állandó lakókat teljes ellátással, vagy anélkül kedvező feltételek mellett felvesz. Részletes tájékoztatással szolgál: Bethánia titkári hivatala. Budapest, VIII., Gyulai Pál ucca 9. Telefon: J. 303—87.

Az abauji református egyházmegye közgyűlését 1928 szeptember hó 12-én, reggel 8 órai kezdettel tartja Szikszón.

A makói református polgári fiúiskolához a számtan és fizika tanszékre Szöllösi Géza tanárjelölt választott meg. A XVI. számú református elemi iskolai tanítói állásra pedig Veres László okleveles tanítót választotta meg a presbiterium. Sáfárkodjanak a reábizottakkal, mint az Úr hű Sáfára.

Az egyházmegyei hatóságok, a lelkészi hivatalok és az összes tanintézetek Nagytiszteletű és Tekintetes Vezetőségének. A hivatalos levelezések portókiadásainak megtérítése tárgyában a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak 3115—1928./II. sz. alatt kibocsátott rendelete alapján az egyházkerületünk kebelében levő összes egyházmegyei és egyházi, valamint iskolai hatóságok, hivatalok és intézetek vezetőségét, igazgatóságát tisztelettel felkérem, hogy az 1927—28. évben (1927 júl. 1—1928 júni 30-ig) felmerült hivatalos levelezések portókiadásairól az illetékes helyi postahivaltól a legsürgősebben igazolványt beszerezni, s azt az egyházkerületi és kollégiumi gazdasági hivatalhoz megküldeni méltóztassanak. Amennyiben a postahivatal a hivatalos bélyegek felhasználásáról a postai feladó könyvek alapján összeállított kimu-

FEST, MOS, TISZTIT KONCZ

kelm-festő, vegytisztító és gőzmosó nagyüzeme
Fióküzletek: Piac-utca 18. (Bikával szemben)
és Szent-Anna-utca 2. szám alatt.

Péterfia-u. 30.

tatást aláírni, illetőleg igazolással ellátni nem volna hajlandó: az esetben a levélbélyegek felhasználása a postai feladókönyvből készített s az érdekelt egyházi hatóság avagy hivatal vezetőjének aláírásával s a hivatal pecsétjével ellátott kimutatással igazolandó. Minden ilyen esetben azonban a postahivataltól kiállítani kért igazolvány megtagadásának ténye a felterjesztendő kimutatáson feltüntetendő lesz. — A fentebb érintett igazolványokat legkésőbb szeptember 30-ig kérem az egyházkerületi gazdasági hivatal címére beküldeni, mivel a kultuszminiszterium által megszabott terminusra tekintettel, a később érkező igénylések már nem lesznek figyelembevehetők. Debrecen, 1928 aug. 24-én. *Varga Pál*, egyházkerületi számvevő, a gazdasági hivatal vezetője.

A miskolci református leánygimnáziumban a növendékek nagy létszámára való tekintettel, az V. osztály is párhuzamos lesz az 1928—29. iskolai évben.

A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége november hó végén két amerikai titkár segítségével egyhetes, szakszerű vezetői tanfolyamot rendez. A tanfolyamon külön osztály lesz a kezdőknek, külön a haladóknak, akik már eddig végeztek ifjúsági egyesületi munkát. A nagyjelentőségű tanfolyamra már most felhívjuk olvasóink közül azokat, akikre az ifjúsági munka sorsa elsősorban bízva van: lelkesek, tanítók, általában 18 évet betöltött, vezetésre alkalmas, Isten országáért az ifjúság között dolgozni akarók figyelmét. Jelentkezéseket elfogad a KIE Szövetség, Budapest IX., Üllői u. 29.

Kovács Péter. A református földműves ifjúság közti munka leendő titkára részére eddig 374 pengő gyűlt össze. Még 220 pengő az az összeg amelyre a KIE-központnak szeptemberig feltétlenül szüksége van. Nagyon kérjük mindazokat, akik e munkát fontosnak tartják, járuljanak a költségekhez szíves adományaikkal. Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége, Budapest IX., Üllői-út 29. II. emelet.

Református diákok! Mindennemű tanácsot, beiratkozáshoz, vagy pályaválasztáshoz, útbiztosítást, lakáscímeket kaphattok, személyesen vagy két 16 filléres bélyeg beküldésével a Soli Deo Gloria Szövetség Diák Szociális osztályától. Budapest IX., Kálvin-tér 7. II. 15.

A Soli Deo Gloria Szövetség vezetői gyűlését augusztus 27 és 30 között tartja balatonszárszói konferencia telepén, közgyűlését ugyanott augusztus 31-én. A gyűlésen rendkívül fontos ügyekben fog határozni a mozgalom legbensőbb gárdája. Maga a közgyűlés 31-én reggel 1/2 9-kor Istentisztelettel kezdődik a balatonszárszói református templomban, az Igét dr. Sebestyén Jenő a budapesti teológia igazgatója fogja hirdetni.

A szerkesztésért és kladásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Postatakarékpénztári csekk száma 143,916.

Pályázat.

A hódmezővásárhelyi református gimnázium előjárósága pályázatot hirdet egy természetrajz-földrajz szakos rendes, esetleg helyettes tanári állásra. Pályázhatnak református vallású tanárok. Fizetés és lakbér állami rendszerű. Államszerződésből következőleg az állást a közoktatásügyi miniszter úr tölti be. Hasonló intézetben töltött éveket beszámítunk. Kellően felszerelt, a közoktatásügyi miniszter úrhoz intézett kérvényeket a hódmezővásárhelyi református gimnázium igazgatóságához 1928 szeptember hó 8-ig kell beadni.

Előzetes bemutatkozás ajánlatos.

Gimn. igazgatótanács.

Segédlelkészt keresek, kinek mosáson kívül teljes ellátást és havi 80 pengő fizetést adok. Az állás szeptember, vagy október elsején foglalandó el. Gyoma. *Harsányi Pál*, esperes.

A nyirgyulaji református egyház kántor-tanítói állására pályázatot hirdet október 1-re.

Fizetés: negyedfél hold föld, 15 véka búza, 35 véka rozs, 6 köbméter tűzifa, stóla, lakás kerttel. Osztatlan, egy tanerős iskola.

Pályázati határidő: a megjelenéstől 10 nap.

Ref. iskolaszék.

Özvegy papné két diakleányt teljes ellátásra felvesz. Debrecen, Bethlen-u. 46. sz.

A gyönyörű hegyvidéken fekvő *szentendrei* református polgári iskolai *fiúinternátusba* és a külön épületben levő *leányinternátusba* havi 70 P díj fizetése mellett tanulók felvétetnek. Prospektust küld az igazgatóság.

Ugyanott pedagógiaileg képzett, német vagy francia nyelvet, valamint zongorát tanító, református vallású nevelőnők felvétetnek. 5-6

SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég
Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).
Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.
Legcélserűbb ajándék lelkes urak részére **a palást.**

Schuller Sámuel

szobafestő, mázoló és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jómunkáért ezüst éremmel kitüntetve.

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 1926. évi debreceni iparkiallításán díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

[Saját házában]. A nyugati-pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton a m. kir. koronáért díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításon a nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*
Kittűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönők, disznóölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Ujreformátus énekeskönyv zsoltártípus.

A Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata tisztelt vásárló közönségének régi óhajára, kiadta zsoltár kiadványainak legkisebb típusát

**11×8 cméter
nagyságban**

Ezen kiadvány a nyomda-és könyvkötőipar legszebb remekműve. Negyvenféle szín és különböző díszítés teszi változatossá mindenki számára.

Ára celluloid kötésben, díszes tokkal
11.— pengő.
Bőrkötésben és préselt díszítéssel
14.— pengő.

Könyvkereskedésünkben minden érdeklődőnek vételkényszer nélkül bemutatjuk a zsoltárokat.

DEBRECEN SZAB. KIR. VÁROS
ÉS A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS
EGYHÁZKERÜLET

„MÉLIUSZ”

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
papír- és írószerkereskedése
Debrecen, Ferenc József-út 26. sz.
TELEFONSZÁM: 270.

Debrecen város és a Tiszántúli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.

Negyve

PI

Megjelen

Nép
szen biz
iskolák,
tosságua
általános
műveltsé
ságának
annak,
kivanja,
lákra. F
házunkr
mokratia
Magyar
azért le
sohasem

A
kivánok
sokan e
tudnék
reakció
kivánsá
sok be
testület
szék. v
a meg
désnek

El
fontoss
az or
minder
kathol
ezentü
létesít
térén
még
fiúisko
korba
helyes
inkáb
hez,
iskola
vésbh